

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

مستند: ۹ صبح ۱۵ دقیقه ۷۰ دقیقه

شماره نام مستند	نمره	نمره
شماره نام مستند	نمره	نمره

نیم سال دوم ۹۶-۹۷
رشته فقه و روایات مهر ۹۵

مهر مدرسه

کتابخانه	۳۹۶۲/۰۳
تاریخ	۱۳۹۷/۰۳/۳۰
موضوع	فقه ۷
کتاب	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
مدرس	جلد سوم: کتب قضاء (ص ۵۰-۹)، شهادات (ص ۸۶-۵۱) و اقرار (ص ۱۱۳-۱۰۷)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام که تکمیلی: مدرسه: شهرستان: استان:

۱- روایت «اکثر تعاهد قضائه و افسح له فی البذل ما یزید علته...» بر کدام یک از احکام باب قضاء دلالت می کند؟ ص ۱۸

- الف. جواز ارتزاق قاضی از بیت المال ☒
- ب. حرمت اخذ اجرت بر قضاء ☐
- ج. جواز اخذ اجرت بر قضاء ☐
- د. حرمت رشوه ☐

۲- با توجه به روایت «سئل عن رجل محصن فجر بامرأة فشهد علیه رجلان و اربع نسوة فلاتجوز شهادتهم و لا یرجم و لکن یضرب حد الزانی» در مورد شهادت بر زنا، با شهادت دو مرد و چهار زن، چه حدی ثابت می شود؟ ص ۷۱ پ ۲ خط ۴

- الف. سنگسار ☐
- ب. تبعید ☐
- ج. شلاق ☒
- د. اعدام ☐

۳- با دقت در روایت «إن علیاً (علیه السلام) کان لا یجیز شهادة رجل علی شهادة رجل الا شهادة رجلین علی شهادة رجل» شهادت بر شهادت، در کدام مورد پذیرفته می شود؟ ص ۸۳ پ ۲ خط ۱

- الف. حقوق ناس ☒
- ب. حقوق خاص الهی ☐
- ج. حقوق مشترک الهی ☐
- د. حقوق ناس و حقوق الله ☐

۴- نظر مصنف با استناد به آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا إذا تداینتم بدین إلى أجل مسمى فاکتوبوه... و استشهدوا شهیدین من رجالکم... و أشهدوا إذا تبايعتم» (بقره: ۲۸۲) درباره حکم شاهد گرفتن در دین و بیع به ترتیب چیست؟ ص ۸۵ مستند ۱۲

- الف. وجوب - وجوب ☐
- ب. استحباب - وجوب ☐
- ج. وجوب - استحباب ☐
- د. استحباب - استحباب ☒

۵- اشکال وارد شده بر دلالت روایت «السحت انواع كثيرة منها ما اصيب من اعمال الولاة الظلمة و منها اجور القضاة و اجور الفواجر...» بر حرمت اجرت بر قضاء و جواب از آن را توضیح دهید. ص ۱۷ مستند ۷ - ۲ نمره

جواب: اشکال: این روایت به قرینه کلمه «منها» که مرجع آن «ما اصيب من اعمال الولاة الظلمة» می باشد ناظر به قضات منصوب از سوی ظالمین است پس از این روایت، نمی توان حرمت اجرت بر قضا را استفاده نمود. (۱ نمره) پاسخ: اولاً: اگر مرجع ضمیر این گونه باشد مناسب بود که به جای «منها» از تعبیر «منه» استفاده شود. ثانیاً: نباید این دقت ها را بر روایات تحمیل نمود زیرا معمولاً راویان نقل به معنی می کنند و به این دقت توجیه ندارند. (۱ نمره) [در جواب از اشکال یک مورد کافی است.]

۶- با استدلال به صحیح «قال رسول الله (صلی الله علیه و آله): انما اقضى بینکم بالبینات و الأیمان» آیا قضاء بر مدعی علیه به مجرد نکول وی از قسم و رد نافذ است؟ توضیح دهید. ص ۲۵ مستند ۵ - ۱/۵ نمره

جواب: خیر (۰/۵ نمره) با توجه به روایت نبوی «من بین شما به بینة و قسم قضاوت می کنم» در صورتی می توان بین طرفین دعوا قضاوت کرد که یا مدعی بینة داشته باشد یا منکر قسم بخورد، و در فرض سوال حکم کردن بر مدعی علیه، حکم بدون بینة و قسم است و نافذ نیست.

۷- صاحب جواهر در تبیین معنای مدعی می‌نویسد: «ان المرجع فی تحديد المدعی هو العرف فکل من صدق علیه عرفاً عنوان المدعی

ثبت کونه کذلک و کان ملزماً بالبینة» نقطه قوت و ضعف نظریه مذکور را از دیدگاه مصنف بیان کنید. ص ۴۲ مستند ج - ۲ نمره

۲

جواب:

از آنجا که برای عنوان مدعی در شریعت تعریفی ارائه نشده است، مرجع قرار دادن عرف برای تبیین و تعریف آن نقطه قوت نظریه صاحب جواهر می‌باشد. (۱ نمره)
اما تا زمانی که معین نکنیم که ملاک و ضابطه تعیین مدعی از نظر عرف چیست، نتوانسته‌ایم تبیین و تعیین مدعی را ضابطه‌مند سازیم، بلکه تنها آن را موکول به جای دیگری ساخته‌ایم. (۱ نمره)

۸- اشکالی که در استناد به اطلاق آیه شریفه «فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ» (نساء: ۶) برای اثبات حجیت شهادت صبی ممیز

۲

وجود دارد را بیان کنید. (بیان یک اشکال کافی است). ص ۵۴ مستند ۱ پ ۲ - ۲ نمره

جواب: اولاً، اطلاق آیه شریفه نسبت به شرایط شاهد قابل مناقشه است، زیرا این آیه شریفه صرفاً در مقام بیان اصل لزوم گرفتن و اقامه شاهد می‌باشد و در مقام بیان جزئیات مسأله نیستند تا بتوان به اطلاق آن‌ها تمسک کرد.

ثانیاً، اگر هم اطلاق آیه شریفه را بپذیریم اطلاق مذکور به وسیله روایات که بلوغ را شرط شهادت بیان کردند، تقیید زده می‌شود.

۹- کیفیت جمع بین صحیحه «قلنا: أ تجوز شهادة النساء فی الحدود؟ فقال: فی القتل وحده، إن علیاً (علیه السلام) کان یقول: لا یبطل دم امرئ

مسلم» و موثقه «لا تجوز شهادة النساء فی الحدود و لا فی القود» درباره قبول یا رد شهادت زن درباره قتل را توضیح دهید. ص ۷۱ و ۷۲

۲

۲ - نمره

جواب: در صحیحه شهادت زن در قتل پذیرفته شده، زیرا خون مسلمان نباید پایمال شود. (۰/۵ نمره) برای جلوگیری از پایمال شدن خون مسلمان دو راه وجود دارد:

۱. قصاص، ۲. اخذ دیه؛ (۰/۵) با توجه به موثقه باید گفت قصاص با شهادت زن ثابت نمی‌شود (۰/۵ نمره) لذا صحیحه اختصاص به ثبوت دیه دارد. (۰/۵ نمره)

۱۰- دلیل لزوم علم برای جواز شهادت چیست؟ آیه شریفه «وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا» (بقره: ۲۸۲) بر چه چیزی دلالت می‌کند؟ ص ۶۳ و ۶۴

۱/۵

۶۵ - ۱/۵ نمره

جواب: زیرا شهادت خبر دادن جزمی و از روی علم و یقین است، و جزم در اخبار، جز با علم حاصل نمی‌شود و در صورت عدم علم، کذب در شهادت لازم می‌آید، زیرا شاهد بدون علم و یقین در مقام شهادت اقدام به اخبار کرده است.

ب. وجوب تحمل شهادت.

۱۱- در صورتی که مرد ادعای زوجیت یک زن را مطرح نماید ولی زن انکار نماید حکم و دلیل هر یک از مسائل ذیل را بنویسید. ص ۱۱۳

۲

۲ - نمره

الف) زوجیت: جواب: زوجیت محقق نمی‌شود؛ (۰/۲۵ نمره) زیرا صرف ادعای مرد است و زن اقرار نکرده است. (۰/۲۵ نمره)

ب) ازدواج مرد با مادر آن زن: جواب: حرام است؛ (۰/۲۵ نمره) به دلیل حجیت اقرار مرد علیه خود. (۰/۲۵ نمره)

ج) نگاه مرد به زن: جواب: حرام است؛ (۰/۲۵ نمره) چون (تحت قاعده حجیت اقرار قرار نمی‌گیرد و) دلیلی بر جواز نظر وجود ندارد. (۰/۲۵ نمره)

د) نفقه: جواب: واجب نیست؛ (۰/۲۵ نمره) زیرا انفاق در مقابل تمکین است. (۰/۲۵ نمره)